

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การใช้ดัชนีพลวัตวิเคราะห์โครงสร้างรายได้จากภาษีอากรของกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้เขียน นายศุภกร สวาทสุข

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร. อุดม เกิดพิบูลย์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรรณี ยิบมันตะศิริ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. วรพิทย์ มีมาก	กรรมการ

บทคัดย่อ

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ความแตกต่างของโครงสร้างทางเศรษฐกิจหรือการขยายตัวของระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กับข้อจำกัดของโครงสร้างทางการคลังของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นอยู่ เป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าจะแสดงผลในลักษณะเช่นใดต่อหน้าที่ขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจบางประการของรัฐบาล

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อศึกษาลักษณะโครงสร้างรายได้จากภาษีอากรของกรุงเทพมหานคร และชี้ให้เห็นถึงบทบาทของรายได้จากภาษีอากรในแต่ละประเภท อีกทั้งวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของภาษีอากรโดยใช้ดัชนีพลวัตที่แยกการศึกษาออกเป็น 2 ด้านคือ 1. ด้านความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐ ซึ่งวิเคราะห์โดยอาศัยค่าความไหวตัวของภาษีอากร และ 2. ด้านความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งวิเคราะห์โดยอาศัยค่าความยืดหยุ่นของภาษีอากร ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงผลของการใช้มาตรการทางภาษีอากรของรัฐบาลว่าสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐหรือกรุงเทพมหานครหรือไม่ และท้ายที่สุดจะทำการประมาณการรายได้จากภาษีอากรของกรุงเทพมหานคร โดยผสมผสานเข้ากับค่าความยืดหยุ่นของภาษีอากรที่ได้ประมาณขึ้น โดยข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาจะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ แบบอนุกรมเวลา ตามปีงบประมาณระหว่าง 2523-2538 ส่วนภาษีอากรที่จะใช้ทำการศึกษาดัชนีพลวัต ด้วยวิธี Ordinary Least Square จะมีเพียง 6 ประเภท ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษี

การค้า(ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ) ภาษีสุราและภาษีสรรพสามิต และภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

จากการศึกษาพบว่า รายได้จากภาษีอากรรวมของกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นค่อนข้างต่อเนื่อง โดยภาษีการค้า(ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน และภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีที่มีบทบาทสำคัญต่อการเพิ่มสูงขึ้นของรายได้จากภาษีอากรรวม ส่วนการพิจารณาการเพิ่มของรายได้จากภาษีอากรประเภทที่สัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์รายจังหวัด (GPP) ของกรุงเทพมหานครนั้น พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงด้วยค่ามัธยฐาน (Median) ที่ต่ำกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์รายจังหวัด (GPP) อีกทั้งสัดส่วนของรายได้จากภาษีอากรในประเภทดังกล่าวต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์รายจังหวัด (GPP) มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ที่ 0.47% ซึ่งถือว่าต่ำมาก ทำให้สรุปได้ว่า รัฐบาลท้องถิ่นหรือกรุงเทพมหานครได้นำเอาทรัพยากรมาใช้เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นน้อยมาก และส่วนการพิจารณาการเพิ่มของรายได้จากภาษีอากรประเภทที่สัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) นั้น พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงด้วยค่ามัธยฐาน (Median) ที่สูงกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และสำหรับสัดส่วนของรายได้จากภาษีอากรในประเภทดังกล่าวต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ที่ 0.22% ซึ่งถือว่าต่ำมาก ทำให้สรุปได้ว่า วิธีการจัดสรรรายได้ภาษีอากรของรัฐบาลกลางมาสู่รัฐบาลท้องถิ่นหรือกรุงเทพมหานครยังไม่เหมาะสม สอดคล้อง และเพียงพอที่จะสะท้อนต่อสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่แท้จริงได้

สำหรับการวิเคราะห์ดัชนีพลวัตของภาษีอากร พบว่าการประมาณค่าความไหวตัวของภาษีอากรแต่ละประเภทรานั้น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน แสดงค่าความไหวตัวที่น้อยกว่า 1 แต่ส่วนภาษีป้าย ภาษีการค้า(ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ) และภาษีสุราและภาษีสรรพสามิต แสดงค่าความไหวตัวที่มากกว่า 1 ทุกสมการมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยระดับความเชื่อมั่นที่เหมาะสม โดยในส่วนของภาษีอากรประเภทที่มีค่าความไหวตัวน้อยกว่า 1 สามารถสรุปได้ว่า โครงสร้างหรือระบบภาษีอากรประเภทดังกล่าวมีความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐได้ในเกณฑ์ที่ต่ำ และส่วนการประมาณค่าความยืดหยุ่นของภาษีอากรแต่ละประเภทรานั้น พบว่า ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน แสดงค่าความยืดหยุ่นที่น้อยกว่า 1 แต่ส่วนภาษีการค้า(ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ) และภาษีสุราและภาษีสรรพสามิต แสดงค่าความยืดหยุ่นที่มากกว่า 1 ทุกสมการมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยระดับความเชื่อมั่นที่

เหมาะสม โดยในส่วนของภาษีอากรประเภทที่มีค่าความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 สามารถสรุปได้ว่า โครงสร้างหรือระบบภาษีอากรประเภทดังกล่าวมีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจได้ในเกณฑ์ที่ดี เมื่อเปรียบเทียบค่าความไหวตัวและค่าความยืดหยุ่นของภาษีอากร แต่ละประเภทจะพบว่า ในส่วนของภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้าย มีค่าความไหวตัวของ ภาษีอากรสูงกว่าค่าความยืดหยุ่นของภาษีอากร สรุปว่า การใช้มาตรการทางภาษีอากรของรัฐบาล บรรลุผลหรือทำให้ความสามารถในการหารายได้ของระบบภาษีอากรดังกล่าวมีมากขึ้น ส่วนภาษี การค้า(ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ) และภาษีสุราและภาษีสรรพสามิต มีค่าความไหวตัว ของภาษีอากรต่ำกว่าค่าความยืดหยุ่นของภาษีอากร สรุปได้ว่า การใช้มาตรการทางภาษีอากรของ รัฐบาลไม่บรรลุผลหรือทำให้ความสามารถในการหารายได้ของระบบภาษีอากรดังกล่าวมีมากขึ้น หรือมาตรการทางภาษีอากรของรัฐบาลที่เลือกใช้มีส่วนบั่นทอนหรือทำลายความสามารถในการ หารายได้ของระบบภาษีอากรดังกล่าว สำหรับในส่วนของภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ได้พบว่าในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาไม่ปรากฏว่ามีการใช้มาตรการทาง ภาษีอากรที่สำคัญโดยรัฐบาล และผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบสามารถสรุปได้ว่าภาษีอากร ประเภทที่การใช้มาตรการทางภาษีอากรของรัฐบาลบรรลุผลต่อความสามารถในการหารายได้สูง เรียงตามลำดับคือ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และส่วนภาษีอากรประเภทที่การใช้มาตรการ ทางภาษีอากรของรัฐบาลมีส่วนทำลายความสามารถในการหารายได้สูงเรียงตามลำดับคือ ภาษี การค้า(ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ) ภาษีสุราและภาษีสรรพสามิต

Thesis Title The Use of Dynamic Indices for an Analysis of the Tax Revenue Structure of Bangkok Metropolis.

Author Mr. Suphakorn Savhadasuk

M.Econ. Economics

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Udom Kerdpibule	Chairman
Assist. Prof. Suwarat Gypmantasiri	Member
Assoc. Prof. Dr. Worapit Meemak	Member

Abstract

Bangkok Metropolis is a specially arranged local administrative unit. It, raises interesting issues because of its economic structure, economic activity expansion, and fiscal structural limitation of the local administrative unit with respect to its implication on economic fundamental function of the government.

The objectives of this study are to examine the tax revenue structure of Bangkok Metropolis, and the contribution of each category to the total revenue, as well as the tax performance using dynamic indices on two aspects of performance : revenue performance criterion using the tax buoyancy index ; and, revenue stability criterion using the tax elasticity index. The purpose of the study was to find out the capacity of the taxes in generating revenue to the government or the Bangkok Metropolis Administration, and to evaluate the tax revenue of Bangkok Metropolis with the estimated tax elasticity procedure. The information for the study was a set of secondary data, a time series covering fiscal years in 1980 through 1995, on six categories of taxes by means of the Ordinary Least Square technique. These taxes are the household and land tax, land development tax, signboard tax, sales tax (value-added tax and specific business tax), liquor and beverage tax, motor vehicle fees and tax respectively.

From the study it was found that the total tax revenue of Bangkok Metropolis shows a continuously increasing trend, particularly the sales tax (value-added tax and specific business tax), motor vehicle fees and tax, household and land tax all contributed to the growth of the total tax revenue. Nevertheless, the kinds of tax revenue that are related to the gross provincial product of Bangkok Metropolis show a lower average rate of growth than that of the gross provincial product. In addition, ratio of tax revenue to the gross provincial product was only 0.47% which is very low by the national standard, indicating that the Local Administration or Bangkok Metropolis has not fully exploited its own resource and potential. As for the tax revenue that is related to national gross domestic product it was found that the average rate of growth was higher than that of the gross domestic product, and ratio of tax revenue to the gross domestic product was 0.22% which seemed to be extremely low by any standard. It, therefore, can be said that the tax revenue transfer of the central government to the Local Administration or Bangkok Metropolis would not be able to meet the requirements of the actual economic condition reflection.

As for the dynamic indices of taxation analysis it was found that the tax buoyancy index of the household and land tax, land development tax, motor vehicle fees and tax were less than one ; yet, the signboard tax, sales tax (value-added tax and specific business tax), liquor and beverage tax indicated the tax buoyancy were greater than one. With such figures it can be said that the taxation system has a low capacity to raise revenue for the government. The tax elasticity index estimation for each category shows that the household and land tax, land development tax, signboard tax, motor vehicle fees and tax the tax buoyancy index was less than one. The sales tax (value-added tax and specific business tax), liquor and beverage tax, however, have tax elasticity greater than one. The tax categories with buoyancy index less than one would therefore contribute little to the maintenance of economic stability. In comparing the tax elasticity index of each category it was found that the household and land tax, signboard tax have tax buoyancy index smaller than the tax elasticity, consequently it indicates that the government would not be able to use the tax measures as policy instrument. Neither the

tax measures would adversely affect the capacity to raise revenue. Regarding the land development tax, motor vehicle fees and tax it was found that the government did not attempt to use them for raising additional revenue. Results of the study, therefore indicates that the taxation categories that the government can use as policy instrument for raising revenue were signboard tax, household and land tax respectively. On the other hand, the taxation categories that the government would not be able to use as policy instrument to raise tax revenue are the sales tax (value-added tax and specific business tax), liquor and beverage tax respectively.